

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 10 juni 2009

Mål nr

Ö 5407-08

KLAGANDE

Riksåklagaren
Box 5553
114 85 Stockholm

MOTPART

DD

Ombud och offentlig försvarare: Advokat MN

SAKEN

Överlämnande från Sverige enligt europeisk arresteringsorder

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Hovrätten över Skåne och Blekinges beslut den 1 december 2008 i mål
Ö 2820-08

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Med ändring av hovrättens beslut beviljar Högsta domstolen överlämnande av DD till Polen för straffverkställighet i enlighet med den europeiska arresteringsorder som utfärdats den 22 februari 2008 av tingsrätten i Szczecin, Polen.

För biträde åt DD i Högsta domstolen tillerkänns MN ersättning av allmänna medel med tvåtusensjuhundrasextio (2 760) kr för arbete. Denna kostnad skall stanna på staten. I ersättningen ingår mervärdesskatt med 552 kr.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Riksåklagaren har yrkat att Högsta domstolen förordnar att DD skall överlämnas till Polen för verkställighet i enlighet med den europeiska arresteringsordern.

DD har bestritt yrkandet.

SKÄL

Arresteringsordern avser överlämnande av DD till Polen för straffverkställighet. I arresteringsordern anges att den grundas på en verkställbar dom den 12 oktober 2004 och ett verkställbart beslut den 17 november 2006 och att DD dömts för brott som enligt svensk lag motsvarar misshandel till fängelse tio månader. Vidare anges att DD kallats personligen och informerats om tidpunkt och plats ”för den förhandling som ledde till att

beslutet fattades genom utevarodom”. Av arresteringsordern framgår därutöver – under rubriken F Andra omständigheter i fallet (frivillig information) – att straffet enligt domen var villkorligt och att beslutet den 17 november 2006 om att straffet skulle verkställas fattades med anledning av att DD undandragit sig övervakning och andra förpliktelser som följde av domen.

I det överklagade beslutet upphävde hovrätten tingsrättens beslut enligt vilket DD skulle överlämnas till Polen. Av handlingarna i målet framgår att hovrätten under handläggningen förelade åklagaren att bl.a. yttra sig över hur beslutet den 17 november 2006 förhåller sig till reglerna i 3 kap. 1 § lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder (arresteringsorderlagen), vilket i sin tur föranledde åklagaren att inhämta upplysningar från Polen. I skälen för beslutet angav hovrätten bl.a. att det av handlingarna inte framgår annat än att 2006 års beslut fattats i DDs utevaro, att det saknas uppgifter om att han kallats eller på annat sätt informerats om tidpunkt och plats för det förfarande som ledde fram till det beslutet och att inga garantier om möjlighet till förnyad prövning lämnats av polska myndigheter.

Rambeslutet om en europeisk arresteringsorder bygger på principen om ömsesidigt erkännande. Den verkställande staten skall inte pröva om domen eller beslutet som ligger till grund för arresteringsordern är korrekt utan skall godta uppgifterna i arresteringsordern. Härav följer att inga domar, beslut, domstolsprotokoll eller liknande behöver bifogas arresteringsordern. (Prop. 2003/04:7 s. 107.)

Av 2 kap. 1 § arresteringsorderlagen följer att överlämnande inte kan vägras

i andra fall än då det finns laglig grund för det (NJA 2007 s. 168).

I 2 kap. 2-6 §§ arresteringsorderlagen regleras uttömmande i vilka fall överlämnande skall vägras. Det gäller bl.a. vid överlämnande för verkställighet av en frihetsberövande påföljd som dömts ut efter en rättegång som hållits i den eftersöktes utevaro och utan att han eller hon kallats personligen eller på annat sätt informerats om tid och plats för rättegången, ifall den utfärdande myndigheten inte lämnar garantier om att den eftersökte kommer att ges möjlighet till en förnyad prövning efter en rättegång vid vilken denne har möjlighet att närvara (2 kap. 3 § 2 och 3 kap. 1 § arresteringsorderlagen).

Bestämmelsen har sin grund i artikel 5.1 i rambeslutet som tillåter medlemsstaterna att i sin lagstiftning kräva sådana garantier när den eftersökte dömts utan att vara personligen närvarande och inte heller personligen kallats, något som i den svenska versionen av rambeslutet benämns ”utevarodom” (”a decision rendered in absentia”). Sverige valde vid genomförandet av rambeslutet i svensk rätt att utnyttja denna möjlighet med hänvisning till artikel 6 i Europakonventionen. (A. prop. s 93 ff.)

Bestämmelsen i 3 kap. 1 § arresteringsorderlagen får anses avse ett förfarande i vilket en prövning skett av antingen de skuldfrågor som ligger till grund för den påföljd som arresteringsordern avser eller också av påföljden som sådan (jfr bestämmelserna i svensk rätt om undanröjande av villkorlig dom och bestämmande av ny påföljd). Någon sådan prövning har inte gjorts i det förfarande som ledde till beslutet den 17 november 2006 att det villkorliga fängelsestraff som DD ådömts skulle verkställas.

Till den rättegång vid vilken DD dömdes till fängelse hade han enligt

uppgift i arresteringsordern kallats. På grund härav och eftersom det i målet inte framkommit några omständigheter som medför att DD inte skall överlämnas till Polen skall tingsrättens beslut om överlämnande fastställas.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Dag Victor, Ella Nyström,
Kerstin Calissendorff, Per Virdesten och Lena Moore (referent)
Föredragande revisionssekreterare: Monica Björnfot Spaak